

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Burchardi VVormaciensis Ecclesiae Episcopi,
Decretorum Libri XX. ex Consiliis, & orthodoxoru[m]
patru[m] Decretis, tum etiam diuersaru[m] nationum
Synodis, ceu loci communes congesti, in quibus ...**

Burchardus <Wormaciensis>

Parisiis, 1549

De eadem re. xxviii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10722

Deo annuente Vvormaciensis Ecclesiæ episcopus, quendam Ecclesiæ nostræ famulum, nomine Eberhardum, sacris ordinibus oblatum, ad altaris cornu, nobilium virorum in præsentia, per hoc autoritatis testamentum statuo, ita ut ab hodierno die & tempore bene ingenuus, atque ab omni seruitutis vinculo securus permaneat, tanquam si ab ingenuis fuisset parētibus procreatus vel natus: eandemq; pergat partem, quamcunque volens canonicè elegerit, ita ut deinceps nec nobis neque successoribus nostris, vllum debeat noxiæ conditionis seruitium, sed omnibus diebus vitæ suæ sub certa plenissimâque ingenuitate, sicut alij qui eiusdè sunt ingenuitatis, per hunc manumissionis atque ingenuitatis titulum, bene semper ingenuus atque securus existat. Suū verò peculiare quod habet, aut quod abhinc assequi poterit, faciat inde secundum canonicam autoritatem liberè quicquid voluerit. Et ut hæc ingenuitatis pagina inuiolabilem obtineat firmitatem, manu propria illam roborauimus.

De eodem. Cap. XXVII.

Debent autem superscriptæ ingenuitatis chartæ, non solum nomen illius qui has fieri rogat, sed etiam nomina sacerdotum & nobilium laicorum, qui ibi fuerint, in ordine digesta, cum signis proprio manu impressis continere. Nam sine horum astipulatione pagina autoritate testium nudata, pro nihilo deputatur. Oportet etiam ut locum, diem, annum, & principem, & indictiones in fine vel in margine adnotatas habeat in hūc modum: Actū in illa ciuitate, in domo sancti Petri, Calendis illis, Anno dominicæ incarnationis, illo regnante, illo rege, & præsidēte in cathedra supradictæ ciuitatis episcopo illo, vel in monasterio illo, indictione illa, in Dei nomine feliciter, Amen. Ait enim Romana autoritas: Quæcunque leges sine die & consule fuerint prolatae, non valeant.

De eodem. Cap. XXVIII.

Instruendi sunt præterea laici, ut sciant quòd nullatenus alio loco manumittere proprios possunt seruos, quos dominicis castris aggregari decreuerunt, nisi in sacrosancta Ecclesia ordine supra notato. Quomodo enim

*Ex cõcil.
Toletano.*

*Ex eodẽ
concilio.*

clerici extra Ecclesiã libertatẽ cõsequi possunt, qui à leg-
mũdana extranei sunt? Et quibus interdicitur, ne ad secul-
lare iudiciũ procedant, quomodo seculari iudicio à iug-
seruitutis absoluuntur? Sed fortasse dicit aliquis: Clerici
fieri nõ permittitur, nisi ante susceptũ clericatus officii
ingenuitatis dignitate potiatur. Re vera verum dicitur.
ideo, qã infirmari vel vituperari potest, præcaueri debet.

De eodem. Cap. XXIX.

*Ex eodem
concilio.*

Non solũm autem, qui ad clericatus ordinem promo-
uendi sunt, in Ecclesia manumittendi sunt, verum
etiam hi quos quisque pro remedio animæ suæ emanci-
pari vult: quia sic scriptum quippe est, in pacto Francorũ

Exemplar libertatis de proprio seruo. Cap. XXX.

*Ex eodem
concilio.*

Qui debitum sibi nexum, atque competens relaxa-
seruitium, premium in futuro apud dominum sibi
prouenire non dubitet. Quapropter ego in De-
nomine. ill. pro remedio animæ meæ, vel æterna retribu-
tione, in Ecclesia sancti Petri, vel illius sancti, sub præsen-
tia episcopi, vel sacerdotũ ibi cõsistẽtiũ, ac nobiliũ, laico-
rũ, ante cornu altaris istius Ecclesiæ absoluo seruũ meũ
ill. per hanc chartam absolutionis & ingenuitatis ab om-
ni vinculo seruitutis, ita vt ab hac die & deinceps inge-
nuus sit, & ingenuus permaneat, tanquam si ab ingenuis
parentibus fuisset natus vel procreatus. Eam pergat par-
tem quam maluerit, vel quam ei autoritas canonica per-
mittit, & sicut alij ingenui vitam ducat ingenuam. Nulli
autem hæredum meorum ac prohæredum, nec cuiusquam
personæ alij quicquam debeat seruitutis, vel libertatis ob-
sequium, nisi soli Deo cui omnia subiecta sunt, vel pro cuius
ius amore ipsum deuotus ad eius seruitium obtuli. Pecuni-
liare verò suum quod ei dominus dederit, vel deinceps
Deo auxiliante laborare potuerit, concessum in perpe-
tuum habeat, vt inde faciat quicquid illi placuerit, secun-
dum ecclesiasticas sanctiões. Si quis verò, quod futurum
esse non credo, si ego ipse, aut aliquis de hæredibus meis
vel quælibet opposita persona contra hanc ingenuitatis
chartã venire tentauerit, aut eam quolibet modo infringere
voluerit, in primis iram Dei incurrat, & à liminibus
sanctæ Dei Ecclesiæ extraneus efficiatur, & insuper cu-